

Země

ČTYŘI ŽIVLY V ARCHITEKTUŘE A UMĚNÍ

střední školy

POZNÁVACÍ SOUTĚŽ pro děti

Více informací na webových stránkách Národního památkového ústavu v sekci územního odborného pracoviště v Josefově www.npu.cz

NÁRODNÍ PAMÁTKOVÝ ÚSTAV
ÚZEMNÍ ODBORNÉ PRACOVISŤE
V JOSEFOVĚ

1

Matka Země

☞ 1a Gaia a Úranos byli rodiči také mytologických jednookých bytostí. Jak se nazývali?

☞ 1b Jak se jmenovala bohyně plodnosti země a rolnictví, dcera Krona a Rheiy?

☞ 1c Co o ní víte?

☞ 1d Znáte pověst o Dionýsově narození?

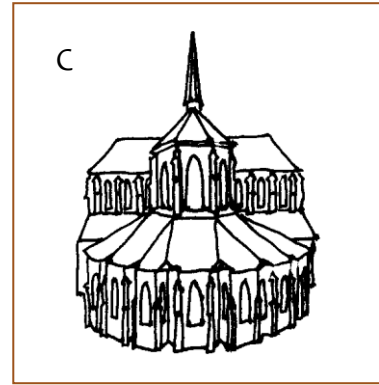
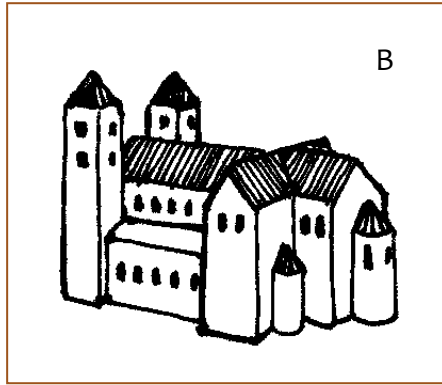
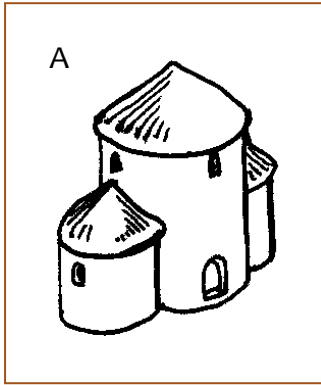
2

Zemští patroni

☞ 2a Jak se jmenovali Václavovi rodiče?

☞ 2b Jak se jmenoval saský vévoda, který byl r. 919 zvolen východofranským králem?

2c Na kterém obrázku je zobrazena rotunda?

2d Poznáte, o jaké další stavby se jedná?

2e Popište typické znaky těchto církevních staveb.

2f Na Karlštejně byly uloženy i jiné korunovační klenoty. Jaké?

2g V r. 1619 byly české korunovační klenoty převezeny z Karlštejna do Prahy. Proč?

2h Kdy a při jaké příležitosti se vrátily české korunovační klenoty zpět do Prahy?

2i Víte, kde jsou dnes uloženy korunovační klenoty?

☞ 2j Který panovník byl korunován Svatováclavskou korunou jako poslední?

3

Zemské stezky

☞ 3a V kterém roce prchal Fridrich Falcký z Čech a proč?

☞ 3b Kdo byli formani?

☞ 3c Znáte nějaké jiné východočeské město, kde se nachází mozaiková dlažba? Pokud ano, napište jaké a nakreslete vzor dlažby.

☞ 3d Spojte jména se správnými vynálezy.

Karl Benz
Gottlieb Daimler
Rudolf Diesel

první benzinový automobil
vznětový motor
první motocykl

☞ 3e V r. 1925 se Škodovy závody spojily s továrnou, která začala na konci 19. století vyrábět bicykly a později i motocykly a automobily. O jakou továrnu se jednalo?

- ☞ 3f Víte, ve kterých východočeských městech (obcích) se dnes vyrábějí vozy značky Škoda?

4

Správní centra

- ☞ 4a Uved'te jiné správní sídlo (z doby hradské soustavy) ve východních Čechách.

- ☞ 4b V jakém stavebním slohu byl opočenský hrad přestavěn?

- ☞ 4c Vilém Trčka zastával významný veřejný úřad. Jaký?

- ☞ 4d Šlechta se v předbělohorských Čechách dělila do dvou stavů. Do jakých?

- ☞ 4e V jakém příbuzenském svazku byl dědic opočenského panství Adam Erdman Trčka z Lípy s Albrechtem z Valdštejna?

- ☞ 4f Uved'te jiné panské správní sídlo ve východních Čechách a jeho držitele.

- ☞ 4g Podobně jako v Opočně bylo krajinářsky upravováno také údolí řeky Úpy. O jaký zámecký park se jedná?

- ☞ 4h Kdo nechal tento zámecký park vybudovat?

- ☞ 4i Toto údolí je spojeno s výraznou literární postavou české literatury 19. století, s jakou?

5

Opevnění

- ☞ 5a Na soutoku kterých řek byla pevnost postavena?

- ☞ 5b Z jakých částí se skládala josefovská pevnost?

- ☞ 5c Znáte jiné pevnosti pojmenované po habsburských panovnících? Napište alespoň dvě.

- ☞ 5d V r. 1916 byl na josefovském hřbitově umístěn monumentální pomník ruským zajatcům. Kdo je jeho autorem?

6

Vápenky

- ☞ 6a Jak se takové peci s nepřetržitým provozem říká?

- ☞ 6b Víte, jaký mechanismus pohání nákladní lanovou dráhu mezi Černým Dolem a Kunčicemi?

7

Těžba a zpracování pískovce

7a Označte barokní sochaře, kteří tvořili z kamene ve zdejší kraji.

Jan Brokoff
Josef Jiří Jelínek
Jiří František Pacák

Ondřej Zahner
Matěj Václav Jäckel
Josef Winterhalder

7b Víte, kdy byla do Hořic zavedena železnice?

7c Víte, jakou operu připomíná výjev ve spodní části pomníku?

7d Znáte ještě jiné opery Bedřicha Smetany? Napište alespoň dvě.

7e Jak se této symfonii (9. e moll) také říká?

7f Uveďte ještě jiné Dvořákovo hudební dílo.

7g Jaký název má tento cyklus nástěnných maleb?

8

Těžba uhlí

8a Znáte některé východočeské obce či města, v nichž se černé uhlí donedávna těžilo?

- ☞ 8b Víte co je to žentour a jak vypadá? Jeden takový je k vidění v Podorlickém skanzenu v Krňovicích.

- ☞ 8c Víte, jak se tyto konstrukce nazývají?

- ☞ 8d Ve kterém východočeském muzeu můžete navštívit největší expozici hornictví?

- ☞ 8e Na samostatný list A4 nakreslete nebo namalujte Vaši představu ochránce horníků.

- ☞ 8f Jeden ze zemských patronů je také patronem horníků. Víte, o kterého světce se jedná?

9

Válka 1866

- ☞ 9a Bitva u Trutnova byla výjimečná, víte v čem?

- ☞ 9b Kdo velel rakouskému vojsku v bitvě u Trutnova?

- ☞ 9c Jak se jmenuje spolek, který se stará o údržbu a obnovu památek z války 1866?

- ☞ 9d Petr Novák je autorem i jiné jezdecké sochy, která byla nedávno slavnostně odhalena. Víte, které?

